

АВТОРИ СТАТТІ В «SUNDAY TIMES», ЩО НАПАДАЮТЬ НА ПОЛЬСЬКУ ФУНДАЦІЮ – ГЛАВА PR-АГЕНТСТВА ТА СПІВРОБІТНИК ПОРТАЛІВ ПІДТРИМКИ БРЕКЗІТУ

- 26.04.2019
- Автор: Марчін Вирвал, Onet.pl

Автори недавньої статті в газеті «Sunday Times» стверджують, що Фундація «Відкритий Діалог» причетна до відмивання грошей. Ця стаття, яка викликала численні коментарі, повторює інформацію за серпень 2018 року, а її автори не є співробітниками газети.

- *Обидва автори статті в «Sunday Times», яка звинувачує Фундацію «Відкритий Діалог» – незалежні журналісти, а один з них до того ж є главою PR-агентства*
- *Балканський кореспондент журналу «The Economist» пише про Молдову: «Це дуже дивна стаття. Автори посилаються на молдовський парламент... Я не знаю нікого, хто довіряв би інформації, наданій молдовським парламентом».*
- *Незадовго до того, як стаття з'явилася на порталі Onet, один із авторів попросив Фундацію не наражати його на небезпеку через статтю, пояснивши, що йому важко прогнати себе незалежною журналістикою та доводиться підробляти, виконуючи комерційні замовлення.*

21.04.2019 шотландське видання «Sunday Times» опублікувало статтю, автори якої натякають, що Фундація «Відкритий Діалог» отримувала опосередковане фінансування від фірм, які відмивають гроші.

Фундація базується у Варшаві та займається захистом прав людини в Росії, Казахстані, Молдові та Україні. Про Фундацію багато говорять у публічному просторі з тих пір, як в липні 2017 року Бартош Крамек – громадський активіст і чоловік глави Фундації, українки Людмили Козловської – розмістив у мережі Facebook звернення під назвою: «Нехай держава зупиниться: вимкнемо владу!» Текст містив ряд порад, що ґрунтувалися на досвіді київського Майдану, метою яких було «протистояти посяганням «Закону і Справедливості» на верховенство права в Польщі». З цього моменту відносини польської влади з Фундацією значно погіршилися.

13.08.2018 Людмилу Козловську затримали в брюссельському аеропорту. Президент Фундації, яка прилетіла до Бельгії в один із офісів своєї організації, дізналася від співробітників аеропорту, що начальник польського Управління у справах іноземців на вимогу уповноваженого органу вніс її до Шенгенської інформаційної системи (ШІС), яка дозволяє перевіряти особистості тих, хто перетинає кордон всередині Шенгенської зони. На наступний день бельгійці відправили Козловську до Києва першим же літаком без права в'їзду до Європейського Союзу.

Після цього багато країн ЄС надали Козловській можливість в'їзду на свою територію, а в березні вона отримала п'ятирічну бельгійську візу. Проте, Президент Фундації як і раніше

не може потрапити до Польщі. З моменту її депортації польська провладна преса неодноразово писала про Фундацію, стверджуючи, що та веде підозрілу діяльність.

Польські політики – про статтю в «Sunday Times»

Стаття «An Edinburgh flat, a human rights activist and the oligarchs “dirty money”» [Квартира в Единбурзі, правозахисниця та «брудні гроші» олігархів] у газеті «Sunday Times» повторює повідомлення польської преси за минулий рік стосовно відмивання грошей, у якому нібито брала участь Фундація. За словами авторів статті Карлоса Альби та Джордана Райана, відмиванням займалися дві шотландські підставні компанії – «Kariastra Project» і «Stoppard Consulting», які платили за послуги фірмі Бартоша Крамека «Silk Road», а та, в свою чергу, фінансувала Фундацію.

Автори статті посилаються на слідчу комісію молдовського парламенту, яка заявила, що Фундація вела підривну діяльність проти молдовських державних структур, котру контролювали та фінансували ворожі Молдові спеціальні служби. За твердженнями комісії, Фундація та її Президент Людмила Козловська співпрацювали з російськими збройними компаніями та брали участь у відмиванні грошей.

Стаття викликала численні коментарі з боку польських проурядових ЗМІ та політиків. «Кажуть, що це росіяни відмивали ті гроші. Недільне видання «Sunday Times» – дуже солідне джерело інформації, це дуже серйозна газета», – сказав депутат Європарламенту від «Закону і Справедливості» Рішард Чарнецький в ефірі католицької радіостанції «Siódma 9». Депутат Сейму від «Закону і Справедливості» Павло Лисецький писав у Твіттері: «Як повідомляє «Sunday Times», Фундація «Відкритий Діалог» у рамках своєї господарської діяльності вирішила відкрити “пральню” ... для брудних грошей». Інший депутат Сейму від «Закону і Справедливості», Ян Мосінський, у своєму Твіттері писав: «Невже Фундація «Відкритий Діалог» причетна до відмивання грошей? І що ж на це скажуть Туні, Боні та інші?»

Новини восьмимісячної давнини

Однак, як з'ясувалося, стаття шотландських авторів не повідомляє нових відомостей, а лише повторює інформацію зі статті «Bрудna kasa na polski Majdan» [Брудні гроші для польського Майдану], надрукованій у тижневику «Sieci» в серпні 2018 року, а також із заяви молдовської слідчої комісії за листопад 2018 року. Особистості авторів статті з «Sunday Times» теж викликають багато питань.

Ми запитали Бартоша Крамека про співпрацю з шотландськими фірмами. – «Silk Road» принципово не розголошує інформацію про своїх підрядників; у цій ситуації це було б не лише безвідповідальним кроком, але й ведмежою послугою самим собі, – сказав Крамек. – Мої клієнти не хотіли б опинитися жертвами пропагандистського цькування або політично мотивованих перевірок. Навіть міркування на тему моїх давніх клієнтів шкодять теперішнім діловим стосункам.

- Однак я хочу підкреслити, що облік і розрахунок всіх операцій фірми проводиться відповідно до прийнятих норм, – додав Крамек. – У нас не було проблем ні з податковими, ні з правоохоронними, ні з будь-якими іншими органами аж до 2017 року, коли ми стали об'єктом нападів з боку «Закону і Справедливості». Риторика цих нападів також взяли на

озброєння уряди Казахстану та Молдови, оскільки Фундація активно бореться за права людини в цих країнах. Всі контракти «Silk Road» з іншими суб'єктами бізнесу були і залишаються абсолютно законними. Немає причин – окрім пропагандистських – називати наші ділові операції «відмиванням грошей». Жодна з цих фірм не має нічого спільного з Фундацією. На відміну від багатьох інших організацій, ми публікуємо на своїх інтернет-сторінках повний список наших дарувальників, так що все це легко перевірити. Крім того, ми чекаємо на офіційні звинувачення, які дали б нам можливість захищатися в суді, оскільки на даний момент ми маємо справу лише з інсинуаціями.

Балканський кореспондент журналу «The Economist» Тім Джуда в своєму записі в Твіттері назвав статтю в «Sunday Times» надзвичайно дивною. У листуванні зі співробітниками порталу Onet він розвиває цю думку: «Я пишу про Молдову для «The Economist», тому згадки Молдови в британській пресі завжди викликають у мене інтерес. Це дуже дивна стаття, оскільки вона посилається на звіт молдовського парламенту й разом з тим цитує звіт Європейського парламенту, в якому йдеться, що ця країна [Молдова] «підпорядкована інтересам олігархів». Я не знаю нікого, хто б сприймав звіти молдовського парламенту всерйоз».

У бесіді з порталом Onet Бартош Крамек припустив, що стаття в шотландському виданні «Sunday Times» була частиною масштабної пропагандистської акції проти його організації.

У світлі цього припущення викликають інтерес автори статті. Жоден з них не є журналістом «Sunday Times».

Автор № 1: власник PR-агентства

Перший з авторів публікації, Карлос Альба, – власник PR-агентства «Carlos Alba Media». У переписці з порталом Onet Альба повідомив: «Я був журналістом 30 років, протягом яких працював із багатьма національними виданнями, зокрема з «Sunday Times», де я був редактором шотландського видання. У Шотландії мене знають та поважають як журналіста. Відтоді як десять років тому мене звільнили у зв'язку зі скороченням штату, я займаюся незалежною журналістикою, PR-діяльністю та маркетингом у сфері місцевого шотландського бізнесу». Альба додав, що «подібну перевірку» свого минулого він вважає «образливою та навіть тривожною».

Водночас британські політики та журналісти критично відгукнулися про Альбу. Лорд Джордж Фолкес, шотландський політик, який підписав листа, що засуджував «наклепницьку компанію» проти Фундації і якому Альба зателефонував і попросив про коментар, написав у Твіттері: «Мене дивує те, що Карлос Альба, зателефонувавши до мене, представився журналістом, а не піарщиком. Чи може він повідомити про інтерес у цьому якогось з його клієнтів?»

Пізніше політик додав до цього запису в Твіттері ще один, де повідомлялося, що в наступній телефонній розмові Альба сказав йому, що виконував роботу для «Sunday Times» як незалежний журналіст, а не як представник «Carlos Alba Media» або якого-небудь клієнта цього агентства.

Автор № 2: співробітник порталів на підтримку Брекзиту

Другий автор, Джордан Раян, на Твіттері позиціонує себе як «журналіст, який веде розслідування», однак його статей стосовно розслідування в Інтернеті не знайти. В переписці з Onet він визнав, що є «незалежним журналістом» і раніше працював на BrexitCentral та Westmonster – портали відомі тим, що активно просували ідею виходу Великобританії з Європейського Союзу.

Як приклади своєї журналістської діяльності Раян поділився посилання на статті на маловідомих сайтах – статті, які не мають жодного відношення до журналістських розслідувань. У листуванні з нами він заявив: «контракт з Westmonster не дозволяв мені підписувати інші статті своїм ім'ям, але в той час я працював як над слідчими, так і над іншими матеріалами в різних ЗМІ Великобританії».

Доволі дивні характеристики для людей, які пишуть для «Sunday Times»; особливо дивною є участь Карлоса Альби – власника PR-фірми, який останнім часом майже не займався журналістикою», – підсумував Тім Джуда з «The Economist» у переписці з Onet.

Onet запитав «Sunday Times» про цих авторів та про редакційну політику стосовно найму піар-менеджерів у якості журналістів. Відповідь досі не отримали.

– У мене немає доказів того, що журналісту хтось заплатив – це лише підозри, але обставини свідчать про те, що ми маємо справу з суто пропагандистською акцією, – повідомив Бартош Крамек під час розмови з Onet. – Особливо примітним є один факт: у цій справі бере участь власник PR-агенства з Глазго, який колись був журналістом, але й тоді не займався Східною Європою. Коли він з нами зв'язався, у нас виникло враження, що він навіть до пуття не знає, з ким розмовляє, оскільки він назвав нас «Open Democracy Forum». Він підготував список запитань – дуже упереджених, вузьких, технічних, в них відчувалося його негативне відношення та незнання елементарних фактів. З цих питань можна було зробити висновок, наприклад, що в Польщі та Молдові панує зразковий правопорядок, а якщо ми виступаємо проти їхніх урядів, означає, що діємо на користь Кремля.

Незадовго до публікації цієї статті Карлос Альба надіслав представнику Фондації електронного листа, де попросив не нападати на нього в соціальних мережах. У листі Альба пояснив, що відтоді як його звільнили у зв'язку з скороченням штату, йому важко прогнати себе незалежною журналістикою, тому він підробляє, виконуючи приватні комерційні замовлення. Ця переписка знаходиться у розпорядженні порталу Onet.

Оригінальна назва: Autorzy artykułu „Sunday Times” atakującego polską fundację to szef agencji PR i pracownik portali na rzecz brexitu

Джерело: wiadomosci.onet.pl